

Άριστοι
Ευρωπαϊκοί Προορισμοί
EDED

Πολιτιστικός Τουρισμός
Ορεινή Λάρνακας
Κύπρος

EUROPEAN UNION

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- 4 **Το έργο EDEN**
- 5 **Κύπρος**
- 6 **Περιγραφή Ορεινής Λάρνακας**
- 7 **Ένας τόπος που προσφέρει τα πάντα!**
- 25 **Πολιτιστικός Τουρισμός**
- 33 **Παράδοση**
- 36 **Φυσικό Περιβάλλον**
- 39 **Δραστηριότητες Αναψυχής**
- 40 **Φεστιβάλ**

ΤΟ ΕΡΓΟ EDEN

Το έργο EDEN-European Destinations of Excellence (Άριστοι Ευρωπαϊκοί Προορισμοί) διεξάγεται στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Προγράμματος COSME, το οποίο συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή – Μονάδα Τουρισμού. Είναι ένα Έργο που προάγει τα μοντέλα ανάπτυξης βιώσιμου τουρισμού σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση και εστιάζεται σε ετήσιους εθνικούς διαγωνισμούς επιλογής ενός τουριστικού «προορισμού αριστείας» από κάθε συμμετέχων Κράτος Μέλος. Μέσω της επιλογής των προορισμών αριστείας το EDEN, προάγει τις αξίες, την ποικιλομορφία και τα κοινά χαρακτηριστικά των ευρωπαϊκών τουριστικών προορισμών, ενώ παράλληλα βελτιώνει την προβολή των αναδυόμενων ευρωπαϊκών προορισμών, δημιουργεί πλατφόρμα για τη διάδοση ορθών πρακτικών σε ολόκληρη την Ευρώπη και προάγει τη δικτύωση μεταξύ των επιλεγμένων προορισμών αριστείας.

Η ευρωπαϊκή αναζήτηση αριστείας EDEN στον τουρισμό, αναπτύσσεται γύρω από ένα ετήσιο θέμα, το οποίο επιλέγεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε συνεργασία με τους φορείς τουρισμού σε κάθε συμμετέχουσα χώρα. Το βασικότερο χαρακτηριστικό των επιλεγμένων προορισμών είναι η δέσμευσή τους στην κοινωνική, πολιτιστική και περιβαλλοντική βιωσιμότητα. Στόχος του Έργου, στο οποίο συμμετέχουν 28 χώρες, μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά και υποψήφιος για ένταξη χώρες, είναι να βραβεύονται αναδυόμενοι, σχετικά άγνωστοι προορισμοί.

Με τον τρόπο αυτό, το EDEN βοηθά στην εξάπλωση των βιώσιμων πρακτικών που εφαρμόζονται στους Άριστους Ευρωπαϊκούς Προορισμούς και στη μετατροπή αυτών σε πόλους έλξης επισκεπτών, ολόκληρο το χρόνο, καθώς και την αξιοποίησή τους από τους αρμόδιους φορείς ως ένα εργαλείο προβολής και προώθησής τους στο ευρύτερο κοινό.

Τη διαχείριση του προγράμματος EDEN στην Κύπρο έχει αναλάβει ο Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού (ΚΟΤ).

ΚΥΠΡΟΣ

Η Κύπρος είναι το τρίτο μεγαλύτερο σε έκταση μεσογειακό νησί και το νοτιοανατολικότερο άκρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και βρίσκεται σε ένα πολιτιστικό, γλωσσικό και ιστορικό σταυροδρόμι μεταξύ της Ευρώπης, της Ασίας και της Αφρικής. Νησί, πλούσιο σε ιστορία και παράδοση, το όνομα του οποίου φέρεται να έχει καθιερωθεί από την εποχή του Ομήρου, καθώς απαντάται τόσο στην Ιλιάδα, όσο και στην Οδύσσεια. Η Κύπρος είναι επίσης γνωστή ως το Νησί της Αφροδίτης αφού κατά την Ελληνική Μυθολογία η θεά Αφροδίτη (=γεννημένη από τον αφρό) γεννήθηκε στο νησί κοντά στην Πέτρα του Ρωμιού στις ακτές της Πάφου, γι' αυτό το όνομα Κύπρις αναφέρεται και ως επίθετο της θεάς.

Η ιστορία της Κύπρου ξεκινάει με την πρώτη εμφάνιση του ανθρώπου στο νησί περίπου κατά τη 10η χιλιετία π.Χ. ενώ οι πρώτοι Αχαιοί εγκαταστάθηκαν πλέον στα κυπριακά λιμάνια το 1400 π.Χ.. Η γεωγραφική θέση της Κύπρου διαδραμάτισε μεγάλο ρόλο στην πολυτάραχη ιστορία της, αποτελώντας σημείο αναφοράς για πολλούς πολιτισμούς: Αχαιοί, Μυκηναίοι, Φοίνικες, Ασσύριοι, Αιγύπτιοι, Πέρσες, Έλληνες, Ρωμαίοι, Βυζαντινοί, Σταυροφόροι, Φράγκοι, Ενετοί, Οθωμανοί και Βρετανοί, όλοι έχουν αφήσει ορατά τα σημάδια τους σε ολόκληρο το νησί. Το νησί από μόνο του αποτελεί ένα ανοικτό μουσείο: νεολιθικοί οικισμοί, αρχαία ελληνιστικά και ρωμαϊκά θέατρα, ψηφιδωτά, μνημεία, βυζαντινές και λατινικές εκκλησίες και μοναστήρια, ενετικά τείχη, βυζαντινά κάστρα, οθωμανικά τζαμιά και κτήρια αποικιακής τεχντροπίας.

Η Κύπρος αποτελείται από εύφορες πεδιάδες, αμπελώνες, απέραντες ακρογιαλιές και ψηλά βουνά, με την οροσειρά Τροόδους να καταλαμβάνει το μεγαλύτερο μέρος του βορειοδυτικού μέρους του νησιού. Τα ευωδιαστά πευκοδάση και οι χιονισμένες βουνοκορφές συνυπάρχουν με τα γαλιανά νερά της Μεσογείου. Το κλίμα είναι μεσογειακό, με παρατεταμένα ζεστά καλοκαίρια και ήπιους ηλιόλουστους χειμώνες με χαμηλή βροχόπτωση, γεγονός που προδιαθέτει για περιηγήσεις στο νησί.

Οι μεγαλύτερες πόλεις στην Κύπρο είναι η Λευκωσία (πρωτεύουσα), η Λεμεσός, η Λάρνακα και η Πάφος ενώ τα παράλια, με κύριες περιοχές την Αγία Νάπα, το Παραλίμνι και την Πόλη Χρυσοχούς έχουν αναπτυχθεί σε δημοφιλείς τουριστικούς προορισμούς. Πολλές περιοχές της Κύπρου διατηρούν μέχρι και σήμερα τον παραδοσιακό τρόπο ζωής, διατηρώντας ζωντανά τα έθιμα και τις παραδόσεις τους. Η κυπριακή λαϊκή τέχνη (υφαντική, κεντητική, ξυλογλυπτική, αγγειοπλαστική και αργυροχοΐα), τα κυπριακά κρασιά και η κυπριακή κουζίνα είναι γνωστά σε όλον τον κόσμο.

Οι Κύπριοι φημίζονται για τη φιλικότητά τους ενώ μεγάλο προνόμιο για τους επισκέπτες είναι η εύκολη επικοινωνία στην Αγγλική γλώσσα.

ΚΑΛΩΣ ΗΡΘΑΤΕ ΣΤΗΝ ΟΡΕΙΝΗ ΛΑΡΝΑΚΑΣ

Καλώς ήρθατε στην Ορεινή Λάρνακα! Μια περιοχή που βρίσκεται βορειοδυτικά της πόλης Λάρνακας και αποτελείται από 18 Τοπικές Αρχές (17 Κοινότητες και 1 Δήμο).

Η περιοχή Ορεινή Λάρνακα κέρδισε το πρώτο βραβείο στο διαγωνισμό Ευρωπαϊκών Προορισμών Αριστείας EDEN VIII με θέμα «Πολιτιστικός Τουρισμός (Cultural Tourism)» που διοργάνωσε ο Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού προγράμματος COSME 2016.

Έχει διαγράψει μια μακρά πορεία ιστορικής και πολιτιστικής εξέλιξης και έχει χαρακτηριστεί ως ένα πολιτισμικό «μωσαϊκό», το οποίο αποτελείται από, μοναδικές σε ομορφιά και θρησκευτικό ενδιαφέρον, εκκλησίες, ξωκλήσια και μοναστήρια, ορισμένα από τα οποία χρονολογούνται από το 12^ο αιώνα, καθώς επίσης αρχαιολογικούς χώρους και παραδοσιακούς οικισμούς. Αξίζει να σημειωθεί, ότι στην περιοχή της Χοιροκοιτίας και στην Καλαβασό έχουν ανακαλυφθεί νεολιθικοί οικισμοί οι οποίοι διασώζονται σε πολύ καλή κατάσταση.

Η περιοχή έχει διατηρήσει, στο πέρασμα των χρόνων, αναλλοίωτη τη φυσιογνωμία της και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της, με σχεδόν όλους τους πυρήνες των Κοινοτήτων να έχουν χαρακτηριστεί από το Τμήμα Αρχαιοτήτων Κύπρου ως παραδοσιακό με ελεγχόμενες ζώνες.

Η Ορεινή Λάρνακα χαρακτηρίζεται από διάσπαρτα αναπαλαιωμένα κτίσματα και παραδοσιακές κατοικίες, πολλές από τις οποίες έχουν μετατραπεί σε αγροτουριστικά καταλύματα. Σήμερα, τα παραδοσιακά χωριά της Ορεινής Λάρνακας σφύζουν από ζωή χάρη στην αγάπη των κατοίκων και τις συλλογικές προσπάθειες που κατέβαλαν τα τελευταία χρόνια ώστε να κρατηθούν ζωντανές οι κοινότητες και να ατενίζουν με αισιοδοξία το μέλλον.

Η Ορεινή Λάρνακα αποτελεί ένα πολιτιστικό προορισμό με καταβολές που ξεκινούν προ αρχαιοτάτων χρόνων και καταλήγουν στο σήμερα.

Ελάτε λοιπόν να τη γνωρίσουμε.

ΈΝΑΣ ΤΟΠΟΣ ΠΟΥ ΠΡΟΣΦΕΡΕΙ ΑΜΕΤΡΗΤΕΣ ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ

Το πανέμορφο περιβάλλον σε συνδυασμό με την παραδοσιακή αρχιτεκτονική των οικισμών προσφέρουν στον επισκέπτη μοναδικές εμπειρίες. Το κάθε χωριό μοναδικό, προσφέρει πολλές επιλογές για κάθε είδους προτιμήσεις, σαηνεύοντας τον επισκέπτη με την μεγαλοπρέπεια και την αρχοντιά του.

■ Άγιοι Βαβασινιάς

Ένα από τα πιο όμορφα γραφικά χωριά της Κύπρου. Τα σπίτια, πολλά από τα οποία είναι παραδοσιακά, είναι σαν να σκαρφαλώνουν στις πλαγιές των λόφων. Επισκεφτείτε την αμφικλινή τρίκλιτη εκκλησία του χωριού, η οποία είναι αφιερωμένη στους Αγίους Αναργύρους, Κοσμά και Δαμιανό, χτίσμα του 1871, πάνω στη βάση μιας άλλης παλαιότερης εκκλησίας. Το χωριό φημίζεται για τα κεντήματά του και την παραγωγή ζιβανιάς. Εδώ, παρασκευάζονται πολλά από τα παραδοσιακά κυπριακά εδέσματα όπως έψημα, παλουζέ, σουτζούκο, κιοφτέρκα και γλυκά του κουταλιού. Το πέρασμα των χρόνων έχει αφήσει πίσω ένα παλιό ληνό, για να μας θυμίζει τον τρόπο παρασκευής του κρασιού.

■ Άγιος Θεόδωρος

Γραφικό χωριό με ιδιαίτερο παραδοσιακό χαρακτήρα. Τα όμορφα ξύλινα μπαλκόνια, οι όμορφες αυλές, οι πελεκητές σκαλιστές πέτρες στις εξώπορτες και οι θολωτές πόρτες δίνουν μια εικόνα αρχοντιάς στις κατοικίες. Το χωριό προσφέρει αρκετά αξιοθέατα: το ξωκλήσι της Παναγίας Ασταθικών, γοθτικού ρυθμού που ανάγεται στον 16^ο αιώνα μ.Χ. και ο ενετικός Νερόμυλος. Η πολιτιστική εξέλιξη της κοινότητας είναι συνδεδεμένη με τη γεωμορφολογία της περιοχής και ο επισκέπτης μπορεί να το αντιληφθεί, όταν δει τα αξιοθέατα σε συνδυασμό με το τοπίο, τα βουνά, τα φαράγγια, και την κοιλάδα του ποταμού Πεντάσχοιου.

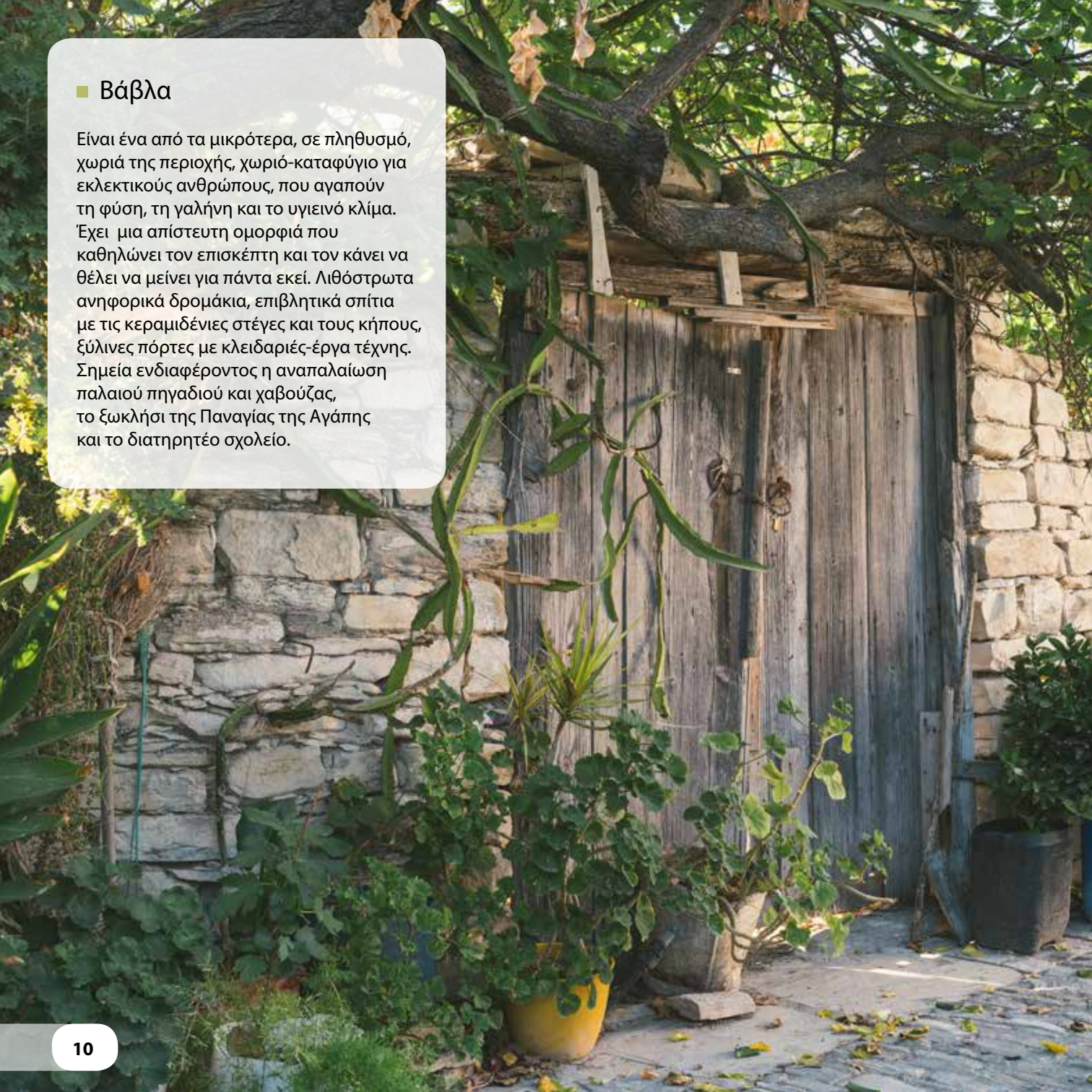
■ Βαβατσινιά

Ακόμα ένα παραδοσιακό χωριό της Ορεινής Λάρνακας το οποίο βρίσκεται μέσα σε ένα πυκνό πευκοδάσος, σε υψόμετρο 840 μέτρα πάνω από την επιφάνεια της θάλασσας. Ιδρύθηκε την εποχή των Αραβικών επιδρομών και το όνομά του προήλθε από τα ομώνυμα δέντρα που υπήρχαν στην περιοχή του που στην κυπριακή διάλεκτο αναφέρονται στις μουριές. Τα γραφικά εστιατόρια και οι ταβέρνες του χωριού προσφέρουν παραδοσιακούς μεζέδες, γλυκά του κουταλιού και τα περίφημα τους πουρέκκια (τηγανιτά πιτάκια με γέμιση από χαλλούμι ή αναρή) ως επιδόρπιο!

■ Βάβλα

Είναι ένα από τα μικρότερα, σε πληθυσμό, χωριά της περιοχής, χωριό-καταφύγιο για εκλεκτικούς ανθρώπους, που αγαπούν τη φύση, τη γαλήνη και το υγιεινό κλίμα. Έχει μια απίστευτη ομορφιά που καθηλώνει τον επισκέπτη και τον κάνει να θέλει να μείνει για πάντα εκεί. Λιθόστρωτα ανηφορικά δρομάκια, επιβλητικά σπίτια με τις κεραμιδένιες στέγες και τους κήπους, ξύλινες πόρτες με κλειδαριές-έργα τέχνης. Σημεία ενδιαφέροντος η αναπαλαίωση παλαιού πηγαδιού και χαβούζας, το ξωκλήσι της Παναγίας της Αγάπης και το διατηρητέο σχολείο.

■ Δελίκηπος

Είναι ένα μικρό χωριό με λιγοστούς κατοίκους και βρίσκεται περίπου 5 χιλιόμετρα δυτικά του χωριού Κόρνος. Πρόκειται για ένα χωριό πιγμένο στο πράσινο του πεύκου, των ελιών και των χαρουπιών. Ιδιαίτερα επιβλητικές είναι οι αιωνόβιες ελιές, που στέκονται σαν άγρυπνοι φρουροί εδώ και αιώνες στο Δελίκηπο. Σύμφωνα με τον Κύπριο ιστορικό Φλώριο Βουστρώνιο, στα μέσα του 15^{ου} αιώνα μ.Χ. και συγκεκριμένα το 1461, ο Δελίκηπος αποτελούσε φέουδο. Εμφανίζεται επίσης σε ενετικούς χάρτες. Σημείο ενδιαφέροντος παρουσιάζει η εκκλησία της Μεταμορφώσεως του Σωτήρος (Χρυσοσώτηρος), κτίσμα του 1726, όπως μαρτυρεί επιγραφή στην κεντρική είσοδο της εκκλησίας. Θεωρείται μνημείο πολιτισμού, συντηρημένο και προστατευμένο από το Τμήμα Αρχαιοτήτων.

■ Καλαβασός

Η Καλαβασός είναι μια κοινότητα με πλούσιο αρχαίο παρελθόν, συνδεδεμένη με σημαντικά μεταλλεία χαλκούχων μεταλλευμάτων. Η κοινότητα βρίσκεται 40 περίπου χλμ. νοτιοδυτικά της πόλης της Λάρνακας, κτισμένη στη δυτική όχθη κατά μήκος του Βασιλικού ποταμού, που ακουμπά μέχρι τον αυτοκινητόδρομο Λευκωσίας-Λεμεσού, στο ύψος του αρχαίου οικισμού της Τέντας. Η Καλαβασός καθώς και η ευρύτερη περιοχή της είναι συνδεδεμένη με πολλούς σημαντικούς αρχαιολογικούς χώρους, που εντάσσονται σε όλες τις φάσεις των κυπριακών προϊστορικών και ιστορικών χρονολογικών περιόδων. Πρόκειται για μια κοινότητα φορτισμένη με ιστορία που χάνεται στα βάθη των αιώνων και που εδώ ρίζωσαν και κρατήθηκαν για αιώνες, σε μια απίστευτη σχέση, το χθες και το σήμερα. Σημεία ενδιαφέροντος ο νεολιθικός οικισμός Τέντα, το Μεταλλείο, η εκκλησία της Παναγίας Τητηότισσας κτίσμα του 1892, παραδοσιακά κτίσματα, αγροτουριστικά καταλύματα και μια μοναδική αναπαλαιωμένη πλατεία.

■ Κάτω Δρυς

Ο Κάτω Δρυς είναι ένα γραφικό χωριό, το μικρό Παρίσι, όπως χαρακτηρίστηκε κάποτε από τους διάφορους ξένους περιηγητές και επισκέπτες. Χωριό της δυτικής περιοχής της ορεινής Λάρνακας, σε μια ειδυλλιακή πλαγιά, στο ύψος της περιοχής των Λευκάρων, 50 χιλιόμετρα από την πρωτεύουσα και 38 χιλιόμετρα από τις άλλες δύο πόλεις, Λάρνακα και Λεμεσό. Χαρακτηριστικό γνώρισμα του χωριού είναι τα πλούσια νεοκλασικά σπίτια στο κέντρο του χωριού, δείγμα ακμής και ευημερίας μιας παλαιότερης εποχής. Σημεία ενδιαφέροντος η εκκλησία της Παναγίας της Ελούσας (12^{ου} αιώνα μ.Χ.) η οποία ανακαινίστηκε από το Τμήμα Αρχαιοτήτων.

■ Κόρνος

Το γραφικό χωριό είναι γνωστό για την αγγειοπλαστική του, είναι κτισμένο σε λοφώδη περιοχή, 27 χλμ δυτικά της πόλης της Λάρνακας και 25 χλμ νοτιοδυτικά της Λευκωσίας. Φημίζεται για την παραγωγή εξαιρετικής ποιότητας μελιού. Σημαντικό αξιοθέατο του χωριού είναι η γοθτικής αρχιτεκτονικής εκκλησία του χωριού, αφιερωμένη στον Άγιο Ιωάννη τον Βαπτιστή, χτισμένη στις αρχές του 19^{ου} αιώνα μ.Χ. Αξίζει να σημειωθεί ότι μια εικόνα του τιμώμενου Αγίου χρονολογείται στο 1734.

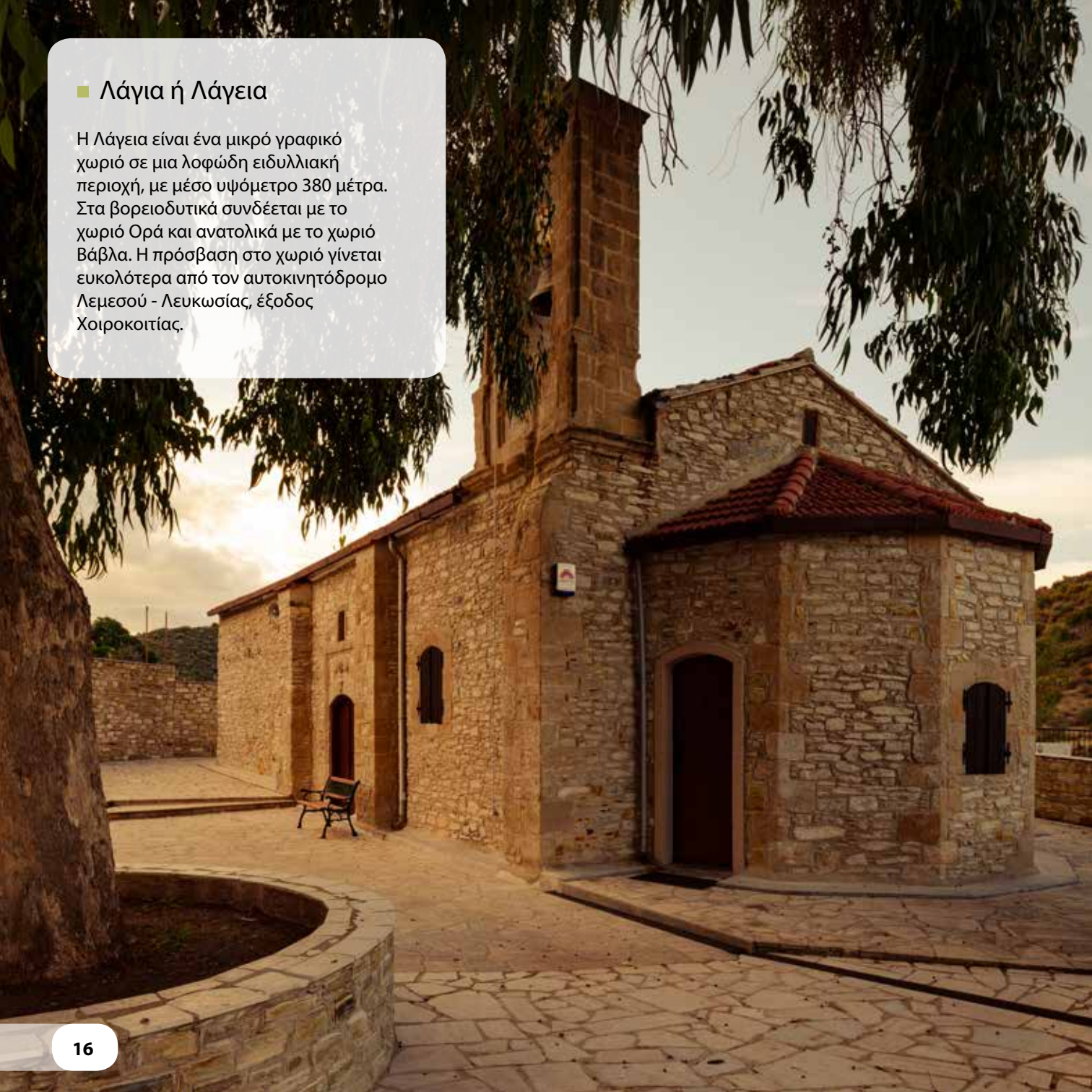
■ Κοφίνου

Η Κοφίνου, είναι το μεγαλύτερο χωριό της ημιορεινής Λάρνακας. Κοντά στο χωριό βρίσκεται η βυζαντινή εκκλησία της Παναγίας της Κοφίνου και το μοναστήρι της Παναγίας Γαλακτοτροφούσας. Ενδιαφέρον παρουσιάζει η αρχαία εκκλησία της Παναγίας της Κοφίνου που χρονολογείται στον 11^ο αιώνα μ.Χ.

■ Λάγια ή Λάγεια

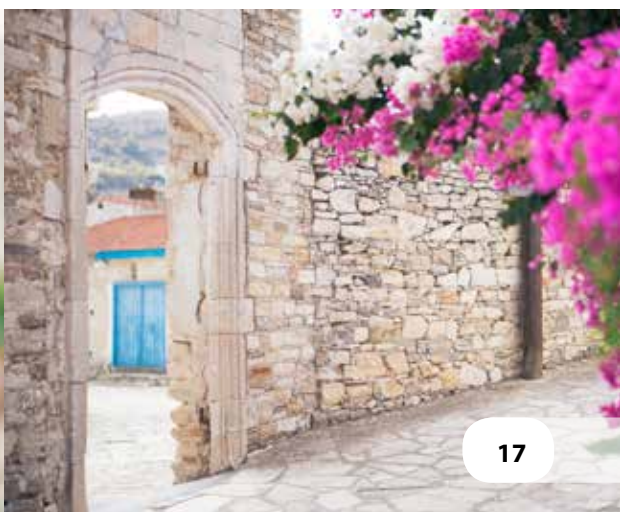
Η Λάγεια είναι ένα μικρό γραφικό χωριό σε μια λοφώδη ειδυλλιακή περιοχή, με μέσο υψόμετρο 380 μέτρα. Στα βορειοδυτικά συνδέεται με το χωριό Ορά και ανατολικά με το χωριό Βάβλα. Η πρόσβαση στο χωριό γίνεται ευκολότερα από τον αυτοκινητόδρομο Λεμεσού - Λευκωσίας, έξοδος Χοιροκοιτίας.

■ Κάτω Λεύκαρα

Είναι μια κοινότητα με πλούσια παράδοση η οποία διασώζει μέχρι σήμερα το ήθος και την παρρησία μιας Κύπρου αράγιστης και αυθεντικής, ζωντανής κληρονομιάς, λαϊκής παράδοσης και ονείρου. Ενδιαφέρον παρουσιάζουν τα ξωκλήσια του Αρχαγγέλου Μιχαήλ (12^{ος} αιώνας μ.Χ.), του Αγίου Τιμόθεου (15^{ος} αιώνας μ.Χ.) και της Αγίας Μαρίας (18^{ος} αιώνας μ.Χ.).

■ Πάνω Λεύκαρα

Ο μοναδικός Δήμος της Ορεινής Λάρνακας. Φημίζεται για τα λευκαρίτικα κεντήματα αλλά και για την αργυροχοΐα του. Ο επισκέπτης δεν πρέπει να παραλείψει να επισκεφτεί το Τοπικό Εθνολογικό Μουσείο Παραδοσιακής Κεντητικής και Αργυροχοΐας, την εκκλησία του Τιμίου Σταυρού η οποία χρονολογείται από τον 14^ο αιώνα μ.Χ. και τα διάφορα παρεκκλήσια της περιοχής. Το Λευκαρίτικο Κέντημα συμπεριλήφθηκε στον παγκόσμιο Αντιπροσωπευτικό Κατάλογο Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO το 2009. Σημεία ενδιαφέροντος το Κέντρο Χειροτεχνίας όπου φιλοξενεί εκθέσεις λευκαρίτικου κεντήματος και αργυροχοΐας.

■ Μελίνη

Το γραφικό χωριό της Μελίνης αποτελεί ακόμα ένα μικρό σε πληθυσμό χωριό της περιοχής. Ο επισκέπτης μπορεί να θαυμάσει την τοπική παραδοσιακή αρχιτεκτονική των σπιτιών, τα οποία είναι φτιαγμένα με πλίνθους και να περιηγηθεί στα πλακόστρωτα στενά δρομάκια του χωριού.

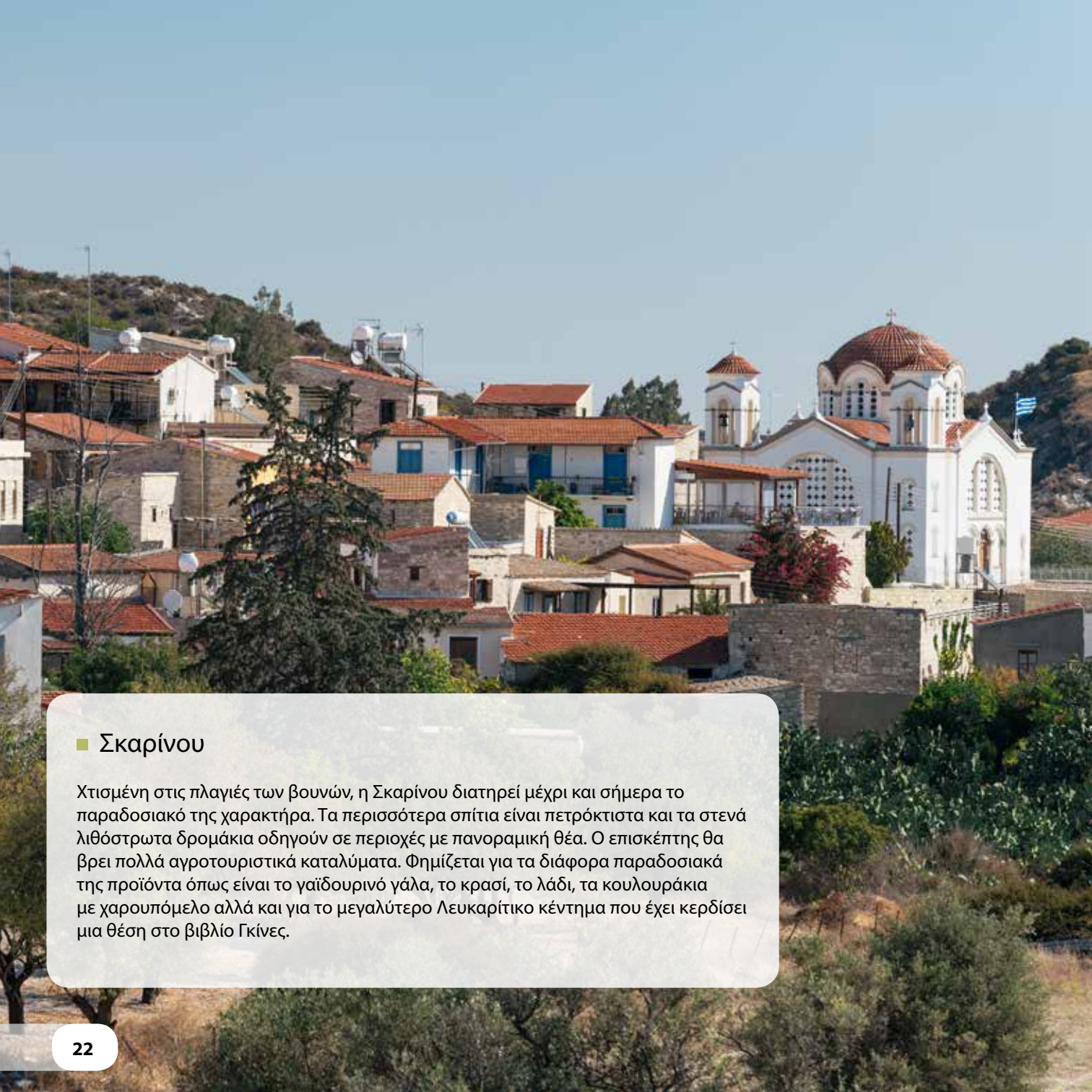
■ Οδού

θεωρείται ένα από τα πιο γραφικά και παραδοσιακά χωριά της Κύπρου. Είναι χτισμένο στους πρόποδες του Τροόδου στα 850 μέτρα πάνω από την επιφάνεια της θάλασσας. Σημαντικό ενδιαφέρον παρουσιάζει η μικρή εκκλησία της Αγίας Μαρίνας η οποία ιδρύθηκε το 1777.

■ Ορά

Το χωριό είναι χτισμένο ανάμεσα σε βουνοκορφές προσφέροντας πανοραμική θέα στον επισκέπτη. Γραφικά παραδοσιακά σπίτια, στενά σοκάκια και ανθισμένες αυλές συμπληρώνουν την ομορφιά του τόπου.

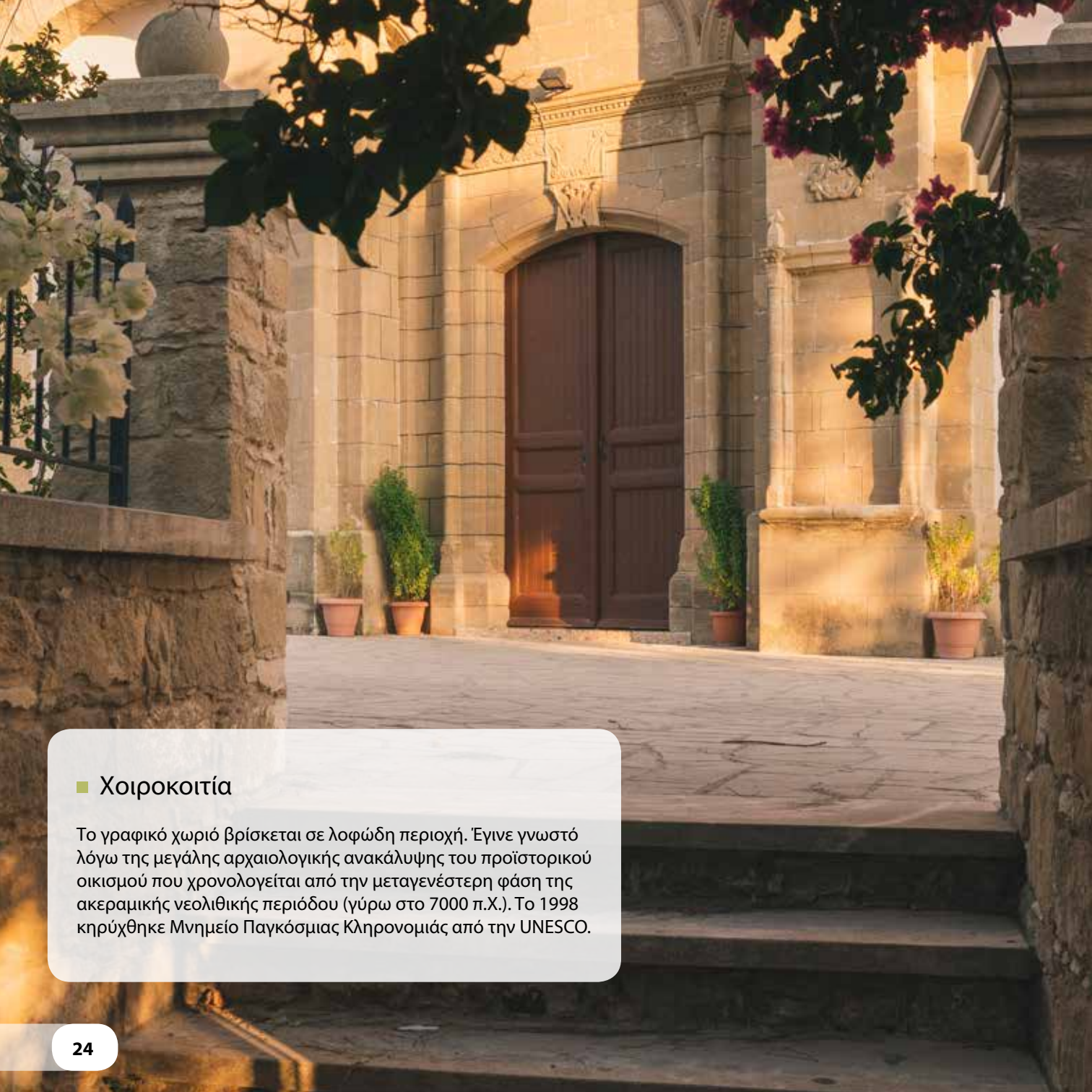
■ Σκαρίνου

Χτισμένη στις πλαγιές των βουνών, η Σκαρίνου διατηρεί μέχρι και σήμερα το παραδοσιακό της χαρακτήρα. Τα περισσότερα σπίτια είναι πετρόκτιστα και τα στενά λιθόστρωτα δρομάκια οδηγούν σε περιοχές με πανοραμική θέα. Ο επισκέπτης θα βρει πολλά αγροτουριστικά καταλύματα. Φημίζεται για τα διάφορα παραδοσιακά της προϊόντα όπως είναι το γαϊδουρινό γάλα, το κρασί, το λάδι, τα κουλουράκια με χαρουπόμελο αλλά και για το μεγαλύτερο Λευκαρίτικο κέντημα που έχει κερδίσει μια θέση στο βιβλίο Γκίνες.

■ Τόχνη

Η Τόχνη, με τα παραδοσιακά της κτίσματα, μεταξύ Λεμεσού και Λάρνακας, είναι φορτισμένη με ιστορία και παράδοση αφού συνδέεται με την Αγία Ελένη, κατά την επίσκεψή της στην Κύπρο από τα Ιεροσόλυμα, καθοδόν προς την Κωνσταντινούπολη, έχοντας μαζί της και τον Τίμιο Σταυρό.

■ Χοιροκοιτία

Το γραφικό χωριό βρίσκεται σε λοφώδη περιοχή. Έγινε γνωστό λόγω της μεγάλης αρχαιολογικής ανακάλυψης του προϊστορικού οικισμού που χρονολογείται από την μεταγενέστερη φάση της ακεραμικής νεολιθικής περιόδου (γύρω στο 7000 π.Χ.). Το 1998 κηρύχθηκε Μνημείο Παγκόσμιας Κληρονομιάς από την UNESCO.

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Ο πολιτισμός της Κύπρου εκτείνεται σε ένα βάθος 90 περίπου αιώνων σύμφωνα με τις αρχαιολογικές ανασκαφές που έχουν κατά καιρούς πραγματοποιηθεί στο νησί. Τεράστιο αρχαιολογικό ενδιαφέρον αποτελούν τα διάφορα αρχαιολογικά ευρήματα που ανήκουν στη νεολιθική εποχή. Η πολιτιστική κληρονομιά του νησιού περιλαμβάνει επίσης ελληνιστικά και ρωμαϊκά μνημεία, βυζαντινές και λατινικές εκκλησίες και μοναστήρια, φράγκικα και ενετικά φρούρια και κάστρα του 12^{ου} - 16^{ου} αιώνα μ.Χ., μουσουλμανικά τεμένη, αρχιτεκτονική κτηρίων, λαϊκή τέχνη, εικαστικές τέχνες και πολλές άλλες μορφές πολιτισμού.

Η Ορεινή Λάρνακας έχει αναπτυχθεί με βάση τον ιδιαίτερο πολιτιστικό της πλούτο. Ξεκινήστε την περιήγησή σας στον πολιτιστικό πλούτο στην περιοχή της Ορεινής Λάρνακας με μια επίσκεψη στους Νεολιθικούς Οικισμούς στη Χοιροκοιτία και στην τοποθεσία Τέντα στην Καλαβασό.

■ Νεολιθικός Οικισμός στη Χοιροκοιτία

Ο αρχαιολογικός χώρος της Χοιροκοιτίας έχει κηρυχθεί Μνημείο της Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς UNESCO από το 1998. Ανακαλύφθηκε το 1934 ενώ χρονολογείται γύρω στο 7000 π.χ. και αποτελεί τον καλύτερα διατηρημένο προϊστορικό οικισμό στην Κύπρο. Ο οικισμός είναι χτισμένος σε απότομη πλαγιά ενός λόφου και βρίσκεται στην όχθη του ποταμού Μαρωνίου. Ο επισκέπτης μπορεί να θαυμάσει τον τρόπο με τον οποίο ήταν κτισμένα τα σπίτια των κατοίκων εκείνης της εποχής καθώς έχουν αναδομηθεί πέντε κατοικίες στα πρότυπα των νεολιθικών κατοικιών για εκπαιδευτικούς λόγους. Εξαιρετικό ενδιαφέρον επίσης παρουσιάζουν και οι τάφοι που έχουν βρεθεί στην περιοχή.

■ Νεολιθικός Οικισμός «Τέντα» στην Καλαβασό

Ο νεολιθικός οικισμός της Τέντας ανακαλύφθηκε το 1947 και αποτελεί ένα ακόμα παράδειγμα πρώιμης μόνιμης εγκατάστασης πληθυσμών στην Κύπρο. Ο οικισμός χρονολογείται στην ακεραμική νεολιθική περίοδο (7000-5200 π.Χ.). Η περιοχή βρίσκεται 2,5 περίπου χμ. νότια του χωριού Καλαβασός, δυτικά της πεδιάδας του ποταμού Βασιλικού και απέχει 38 περίπου χλμ από τη Λάρνακα.

Εξαιρετικό ενδιαφέρον παρουσιάζουν τα μουσεία της περιοχής.

■ Εθνολογικό Μουσείο Παραδοσιακής Κεντητικής και Αργυροχοΐας (Λεύκαρα)

Το Μουσείο των Λευκάρων στεγάζεται στην οικία Πάτσαλου, η οποία αγοράστηκε από το Τμήμα Αρχαιοτήτων μετά την αποκατάσταση της, και άνοιξε τις πόρτες του για το κοινό το 1988. Η επίπλωσή των δωματίων δημιουργεί την ατμόσφαιρα ενός τυπικού αρχοντικού των Λευκάρων. Σε άλλα δωμάτια του ορόφου εκτίθενται παραδοσιακές στολές, είδη αργυροχοΐας και μια ενδιαφέρουσα συλλογή από λευκαρίτικα κεντήματα, για τα οποία ήταν φημισμένο το χωριό σε όλο τον κόσμο.

■ Κέντρο Χειροτεχνίας (Λεύκαρα)

Το Κέντρο Χειροτεχνίας Λευκάρων δημιουργήθηκε με στόχο τη διατήρηση, την ανάπτυξη και τη συνέχιση της λευκαρίτικης παράδοσης στο κέντημα και την αργυροχοΐα.

■ Τοπικό Αγροτικό Μουσείο (Κάτω Δρυς)

Το μουσείο στεγάζεται σε ένα παραδοσιακό σπίτι του χωριού το οποίο αποτελεί δείγμα της τοπικής αρχιτεκτονικής του 19^{ου} αιώνα μ.Χ. Μια επίσκεψη στο μουσείο δίνει την εικόνα για το πώς ζούσε μια αγροτική οικογένεια εκείνη την εποχή.

■ Μουσείο Μέλισσας (Κάτω Δρυς)

Το μουσείο παρουσιάζει τον τρόπο ζωής και τις ασχολίες των κατοίκων από τα παλιά χρόνια μέχρι την ανακάλυψη της μηχανής. Ο επισκέπτης μπορεί να δει τον παραδοσιακό τρόπο παραγωγής μελιού, πως γίνεται ο βασιλικός πολτός, η γύρη αλλά και τα κέρνα κατασκευάσματα.

Στην Ορεινή Λάρνακας θα βρείτε πολλές εκκλησίες, ξωκλήσια και μοναστήρια με έντονο θρησκευτικό αλλά και ιστορικό ενδιαφέρον.

- **Εκκλησία του Τιμίου Σταυρού** στα Λεύκαρα, η οποία χρονολογείται από τον 14^ο αιώνα μ.Χ. Χαρακτηριστικό της εκκλησίας είναι το ξυλόγλυπτο εικονοστάσι, που φιλοτεχνήθηκε το 1760 μ.Χ. και στο οποίο υπάρχει αθέατη κρύπτη όπου φυλάγεται ο μεγάλος ασημένιος με χρυσή επένδυση Σταυρός που, κατά την παράδοση, φέρει κομμάτι από το Τίμιο ξύλο. Σύμφωνα με την παράδοση ο Σταυρός στα Πάνω Λεύκαρα φέρεται να μεταφέρθηκε στο χωριό από την Αγία Ελένη κατά την επίσκεψή της στην Κύπρο.
- **Εκκλησία Μεταμόρφωσης του Σωτήρος** στα Λεύκαρα, η οποία έχει οικοδομηθεί το 14^ο αιώνα μ.Χ. Στα νοτιοδυτικά των Λευκάρων, σε θέση επιβλητική και περίοπτη, προβάλλει ο ναΐσκος της Μεταμόρφωσης του Σωτήρος, γνωστός με το όνομα «Σωτήρα» που έδωσε και το όνομά του στο ίδιο το βουνό. Από την κορυφή της Σωτήρας μπορεί ο επισκέπτης να απολαύσει την καταπληκτική θέα που απλώνεται μπροστά του και εκτείνεται προς όλα τα σημεία του ορίζοντα.
- **Εξωκλήσι του Αρχαγγέλου Μιχαήλ** στα Κάτω Λεύκαρα, το οποίο έχει οικοδομηθεί το 12^ο αιώνα μ.Χ., χτισμένο με πέτρα σε ρυθμό Βυζαντινό και έχει σχήμα Σταυρού.

- **Άγιος Τιμόθεος** στα Κάτω Λεύκαρα, κτίσμα του 15^{ου} αιώνα μ.Χ.
- **Αγία Μαρίνα** στην Οδού, κτίσμα του 18^{ου} αιώνα μ.Χ.
- **Μονή Αγίου Μηνά** μεταξύ των χωριών Βάβλα και Κάτω Δρυς, η οποία ιδρύθηκε κατά την Ενετοκρατία.
- **Η Παναγία της Κοφίνου** η οποία χρονολογείται το 12^ο αιώνα μ.Χ.
- **Η Παναγία των Ασταθικών** στον Άγιο Θεόδωρο: Περίπου 2 χιλιόμετρα στ' ανατολικά, έξω από το χωριό, πάνω σε ύψωμα, βρίσκεται κτισμένο το εξωκλήσι, που είναι αφιερωμένο στην Παναγία Ασταθικών. Σύμφωνα με μια εκδοχή, το όνομά της το πήρε από την εύφορη σε στάχια περιοχή, που βρίσκεται το ξωκλήσι κτισμένο. Μια άλλη εκδοχή αναφέρει, ότι η περιοχή είχε διαμοιραστεί στους κατοίκους σε στάδια (μετρική επιφάνεια) και ονομάστηκε Παναγία Σταδίων και με την παράφραση, μετά από χρόνια ονομάστηκε «Σταδικίων» και «Ασταδικίων». Είναι κτισμένο σε γοτθικό ρυθμό και ανάγεται στο 16^ο αιώνα μ.Χ.. Εσωτερικά ο ναός είναι ολόκληρος τοιχογραφημένος, με το πέρασμα των χρόνων όμως, οι τοιχογραφίες άρχισαν να αλλοιώνονται.

Άλλες τοποθεσίες με ιστορικό ενδιαφέρον:

- Το **Πέτρινο Γεφύρι** στα Λεύκαρα (ποταμός Συρκάτης).
- Η **Παλαιά Βρύση** στη Λάγεια, η οποία χρονολογείται από το 1709 μ.Χ. και ήταν μια από τις 12 βρύσες που υπήρχαν εκείνα τα χρόνια ώστε να προμηθεύονται οι κάτοικοι νερό.
- Ο **Ενετικός Νερόμυλος** στον Άγιο Θεόδωρο.

Παραδοσιακά επαγγέλματα και τέχνες

Με το πέρασμα του χρόνου και την τεχνολογική εξέλιξη, πολλά επαγγέλματα χάθηκαν ή ασκούνται πλέον από ελάχιστους. Ωστόσο, η αγάπη ορισμένων ανθρώπων να διατηρήσουν την παράδοση, τα ήθη και τα έθιμα του τόπου στην καθημερινή τους ζωή, συνέβαλε θετικά και αποτέλεσε συνδετικό κρίκο ανάμεσα στις γενιές.

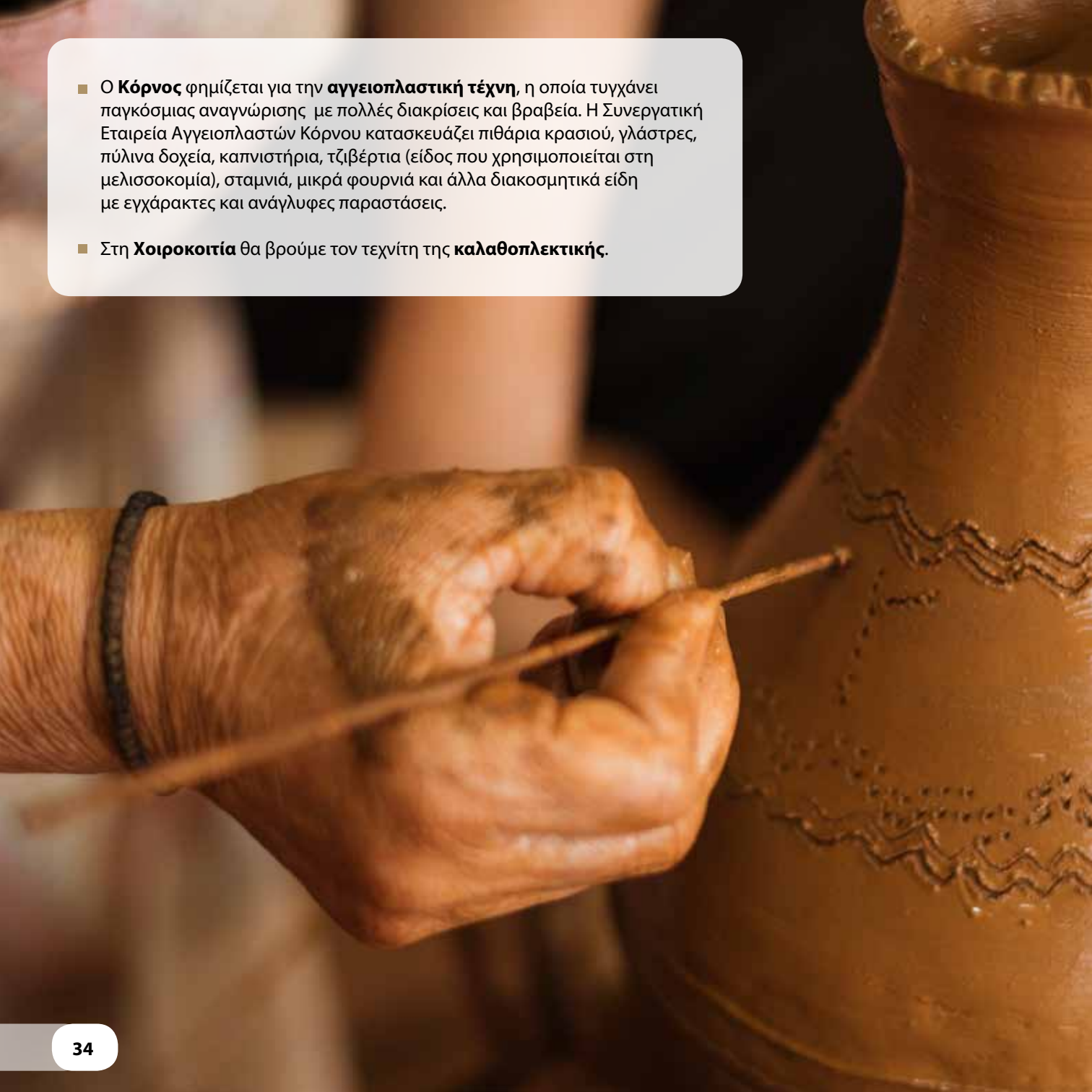
Όπως σε πολλά χωριά της Κύπρου έτσι και στην περιοχή της Ορεινής Λάρνακας μπορείτε να δείτε κατοίκους να ασχολούνται με τις παραδοσιακές τέχνες και να εξασκούν επαγγελματικά την τέχνη τους.

Στα Πάνω και Κάτω Λεύκαρα υπάρχουν τεχνίτες:

- Της **αργυροχοΐας** οι οποίοι δουλεύουν το ασήμι με τον παραδοσιακό σφυρήλατο τρόπο. Κατασκευάζονται όλα τα είδη εκκλησιαστικών: καντήλες, εικόνες, εξαπτέρυγα, σταυροί, ευαγγέλια και φυσικά τα καπνιστομέρρεχα με τα σχέδια αππίδι (αχλάδι), μήλο, μάππουρο (κουκουναρί) και ριγωτό.
- Του **λευκαρίτικου κεντήματος**. Η παράδοση των κεντημάτων στα Λεύκαρα πηγαίνει αιώνες πίσω και τα κεντήματα είναι διάσημα σε όλο τον κόσμο ως «Το Λευκαρίτικο κέντημα». Σύμφωνα με την τοπική παράδοση, η ιστορία των κεντημάτων ξεκινά κατά τα έτη 1191-1571, όπου διδάχτηκαν στις γυναίκες των Λευκάρων από κάποιες ευγενείς κυρίες που προέρχονταν από τη δύση. Σύμφωνα με την ίδια πηγή, το 1481, ο LeonardoDaVinci, επισκέφθηκε τα Λεύκαρα και πήρε ένα από τα κεντήματα στον καθεδρικό ναό του Μιλάνου. Παρόμοιο κέντημα δόθηκε στον ίδιο ναό στις 19 Οκτώβρη 1986, όταν ο καθεδρικός ναός γιόρταζε τα 600 χρόνια της ύπαρξης του.

Από τον Οκτώβριο του 2010 εντάχθηκε στον κατάλογο της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO. Λευκαρίτικα κεντήματα κατασκευάζονται και στις γύρω κοινότητες.

- Ο **Κόρνος** φημίζεται για την **αγγειοπλαστική τέχνη**, η οποία τυγχάνει παγκόσμιας αναγνώρισης με πολλές διακρίσεις και βραβεία. Η Συνεργατική Εταιρεία Αγγειοπλαστών Κόρνου κατασκευάζει πιθάρια κρασιού, γλάστρες, πύλινα δοχεία, καπνιστήρια, τζιβέρτια (είδος που χρησιμοποιείται στη μελισσοκομία), σταμνιά, μικρά φουρνιά και άλλα διακοσμητικά είδη με εγχάρακτες και ανάγλυφες παραστάσεις.
- Στη **Χοιροκοιτία** θα βρούμε τον τεχνίτη της **καλαθοπλεκτικής**.

Παραδοσιακά Προϊόντα Ορεινής Λάρνακας

Κάθε τόπος παράγει τα δικά του παραδοσιακά προϊόντα τα οποία είναι συνυφασμένα με τον πολιτισμό του. Η Ορεινή Λάρνακας δικαίως μπορεί να είναι περήφανη για τα πεντανόστιμα κυπριακά παραδοσιακά προϊόντα που προσφέρει:

- Χειροποίητα μακαρόνια της σμίλας ή του σκλινιτζιού.
- Τα τερτζιελλούθκια (είδος ζυμαρικών) με το χαρουπόμελο.
- Τα προζυμένα ψωμιά και τα κουλούρια.
- Οι πισσίες με μέλι και αμύγδαλα.
- Τα καττιμέρκα με αλεσμένη αμυγδαλόψυχα.
- Το αγνό μέλι.
- Γαλακτοκομικά (χαλλούμια και τραχανάς όπως και το ξακουστό γιαούρτι).
- Προϊόντα από γάλα γαϊδούρας.
- Παράγωγα του σταφυλιού (σταφίδες, σουτζούκκος, κκιοφτέρκα, ππαλουζές): ενώ τα «σταφίθκια» ή αλλιώς σταφίδες φτιάχνονται από τα σταφύλια, ο «ππαλουζές», τα «κκιοφτέρκα» και ο «σουτζούκκος» φτιάχνονται από τον χυμό του σταφυλιού.

ΦΥΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Το μοναδικό φυσικό περιβάλλον της Ορεινής Λάρνακας συνέβαλε ώστε μέρος της περιοχής να συμπεριληφθεί στον κατάλογο προστατευόμενων περιοχών του Δικτύου «Natura 2000».

Την περιοχή διασχίζουν τρία ποτάμια με σημαντικότετους οικοτόπους. Πρόκειται για το Βασιλικό Ποταμό, τον ποταμό του Αγίου Μηνά και τον ποταμό Πεντάσχοινο. Τα φράγματα στους ποταμούς Βασιλικό, Διπόταμο και Πεντάσχοινο, είναι από τα πιο σημαντικά στοιχεία της περιοχής.

Η περιοχή παρουσιάζει μια μεγάλη ποικιλία από φυσικούς οικότοπους και πλούσια χλωρίδα. Στην περιοχή έχουν εντοπιστεί γύρω στα 600 διαφορετικά φυτά και τα 42 από αυτά είναι ενδημικά είδη. Για αυτό το λόγο τα τελευταία 5 χρόνια ξεκίνησε η λειτουργία του Κέντρου Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης Ορεινής Λάρνακας (ΚΠΕ) στη Σκαρίνου με στόχο την εκπαίδευση, την ενημέρωση των επισκεπτών σε θέματα περιβάλλοντος, πολιτισμού καθώς και την ανάδειξη της περιοχής.

Μονοπάτια Της Φύσης:

■ **Μονοπάτι Χοιροκοιτίας** (γραμμικό)

Αφετηρία: Δρόμος προς Χοιροκοιτία, αμέσως μετά το χώρο στάθμευσης του αρχαιολογικού χώρου, απέναντι από στροφή προς Τόχνη και την εκκλησία Αγίου Φανουρίου και Αγίου Νεκταρίου. Αντίστροφη πορεία από το χωριό στον αρχαιολογικό χώρο είναι δυνατή.

Μήκος: 2km, Χρόνος: 45 λεπτά

Βαθμός δυσκολίας: 2

Σημεία ενδιαφέροντος: Ο αρχαιολογικός χώρος Χοιροκοιτίας, ένας από τους σημαντικότερους οικισμούς της νεολιθικής περιόδου ο οποίος περιλαμβάνεται στον κατάλογο Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO.

■ **Μονοπάτι της Φύσης «ΤΟΧΝΗ»** (κυκλικό)
Αφετηρία: Στο χωριό Τόχνη με κυκλική πορεία

Μήκος: 2,8km, Χρόνος: 35 -45 λεπτά

Βαθμός δυσκολίας: 2

Σημεία ενδιαφέροντος: Πλούσια χλωρίδα και πανίδα της περιοχής. Εναλλαγή του τοπίου, πανοραμική θέα σε συνδυασμό με γεωμορφολογικά χαρακτηριστικά. Καταλήγει στην εκκλησία Αγίου Κωνσταντίνου και Ελένης.

ΕΚΔΡΟΜΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ

- **Εκδρομικός χώρος του Κόρνου:** βρίσκεται περίπου 2 χλμ νότια του χωριού Κόρνου και υπάγεται στο Τμήμα Δασών. Ενδείκνυται για στιγμές απόλυτης χαλάρωσης και ξεκούρασης καθώς υπάρχουν πολλά πεύκα, κυπαρίσσια, ευκάλυπτοι, ακακίες, αγριοελιές. Διαθέτει χώρο για άναμμα φωτιάς (παίρνοντας πάντα τις απαραίτητες προφυλάξεις), πόσιμο νερό, τραπέζια και αποχωρητήρια.
- **Εκδρομικός χώρος Οδού:** πρόκειται για μικρό εκδρομικό χώρο με 3-4 εκδρομικά τραπέζια. Ωστόσο, το τοπίο είναι απaráμιλλης ομορφιάς. Ο επισκέπτης θα απολαύσει το πλούσιο φυσικό περιβάλλον, το οποίο είναι γεμάτο από πλατάνια και παραποτάμια βλάστηση και θα χαλαρώσει ακούγοντας μόνο το κελάηδισμα των πουλιών και το κελάρυσμα του ποταμιού.
- **Εκδρομικός χώρος Δελικήπου :** εκδρομικός χώρος που ανήκει στην κοινότητα και βρίσκεται στην άκρη του χωριού. Υπέροχος χώρος για χαλάρωση και ηρεμία κάτω από τα πεύκα. Διαθέτει χώρο για άναμμα φωτιάς (παίρνοντας πάντα τις απαραίτητες προφυλάξεις), πόσιμο νερό, τραπέζια και αποχωρητήρια.
- **Πάρκο Κυπριακής Φύσης στη Σκαρίνου:** Βρίσκεται 1 χιλιόμετρο έξω από το χωριό και είναι ιδανικό για χαλάρωση. Στο χώρο υπάρχει κιόσκι με πόσιμο νερό, παιδικές κούνιες και τραμπάλες.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΑΝΑΨΥΧΗΣ

Οι γευσιγνώστες μπορούν να ακολουθήσουν τη Διαδρομή 7, των Δρόμων ου Κρασιού: Ορεινή Λάρνακας – Λευκωσία και να ανακαλύψουν την οινική ιστορία της Κύπρου διασχίζοντας τις αγροτικές περιοχές της Λάρνακας και να απολαύσουν τοπικούς οίνους στα οινοποιεία της περιοχής.

Η Ορεινή Λάρνακας είναι επίσης ελκυστική για τους λάτρεις των σπορ και της φυσικής άσκησης, όπως για παράδειγμα ποδηλασία και πεζοπορία.

Περισσότερες πληροφορίες για δραστηριότητες στη περιοχή μπορείτε να βρείτε τόσο στην ιστοσελίδα του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού www.visitcyprus.com όσο και της Εταιρείας Τουριστικής Ανάπτυξης και Προβολής (ΕΤΑΠ) Λάρνακας <http://larnakaregion.com>.

ΦΕΣΤΙΒΑΛ

- **Ευρωπαϊκές Ημέρες Κληρονομιάς:** Σκοπός του θεσμού είναι να δώσει τη δυνατότητα στο ευρύ κοινό να γνωρίσει και να εκτιμήσει την αρχιτεκτονική και γενικά την πολιτιστική του κληρονομιά. Κατά τη διάρκεια της ημέρας αυτής, ανοίγονται προς το κοινό ιστορικοί και παραδοσιακοί χώροι. Παράλληλα, την ίδια ημέρα διοργανώνονται πληθώρα άλλων εκδηλώσεων όπως εκθέσεις, διαλέξεις, μουσικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις.
- **Ετήσιο Φεστιβάλ Παραδοσιακής Κουλτούρας** (σε διαφορετική κοινότητα κάθε χρόνο): Το φεστιβάλ είναι αφιερωμένο στην παράδοση και τον πολιτισμό της Κύπρου. Οι παρευρισκόμενοι έχουν την ευκαιρία να γνωρίσουν την παράδοση της Κύπρου στις διάφορες μορφές της, τα ήθη και τα έθιμα του τόπου και να γευθούν παραδοσιακά εδέσματα.
- **Ανοιξιάτικο Φεστιβάλ Γαϊδουριού:** Το Φεστιβάλ Γαϊδουριού στη Σκαρίνου προσελκύει χιλιάδες κόσμο από όλη τη Κύπρο. Σκοπός η γνωριμία με τα υπέροχα γαϊδουράκια και να δοκιμάσετε τα παραδοσιακά, χειροποίητα, προϊόντα.
- **Φεστιβάλ Τέχνης και Πολιτισμού** στον Άγιο Θεόδωρο.
- **Φεστιβάλ Λευκάρων** το οποίο στοχεύει στην προώθηση της καλλιτεχνικής δημιουργίας και διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς του τόπου.
- **Φεστιβάλ Φέγγαρος** (Κάτω Δρυς): Το 3ήμερο φεστιβάλ Φέγγαρος παρουσιάζει με απόλυτη επιτυχία μουσικά σχήματα και καλλιτέχνες από διάφορες χώρες.
- **Πολιτιστικό Φεστιβάλ Τέντας** στην Καλαβασό, με εκθέσεις ζωγραφικής, ξεναγήσεις στο νεολιθικό οικισμό της Τέντας καθώς και διαλέξεις.

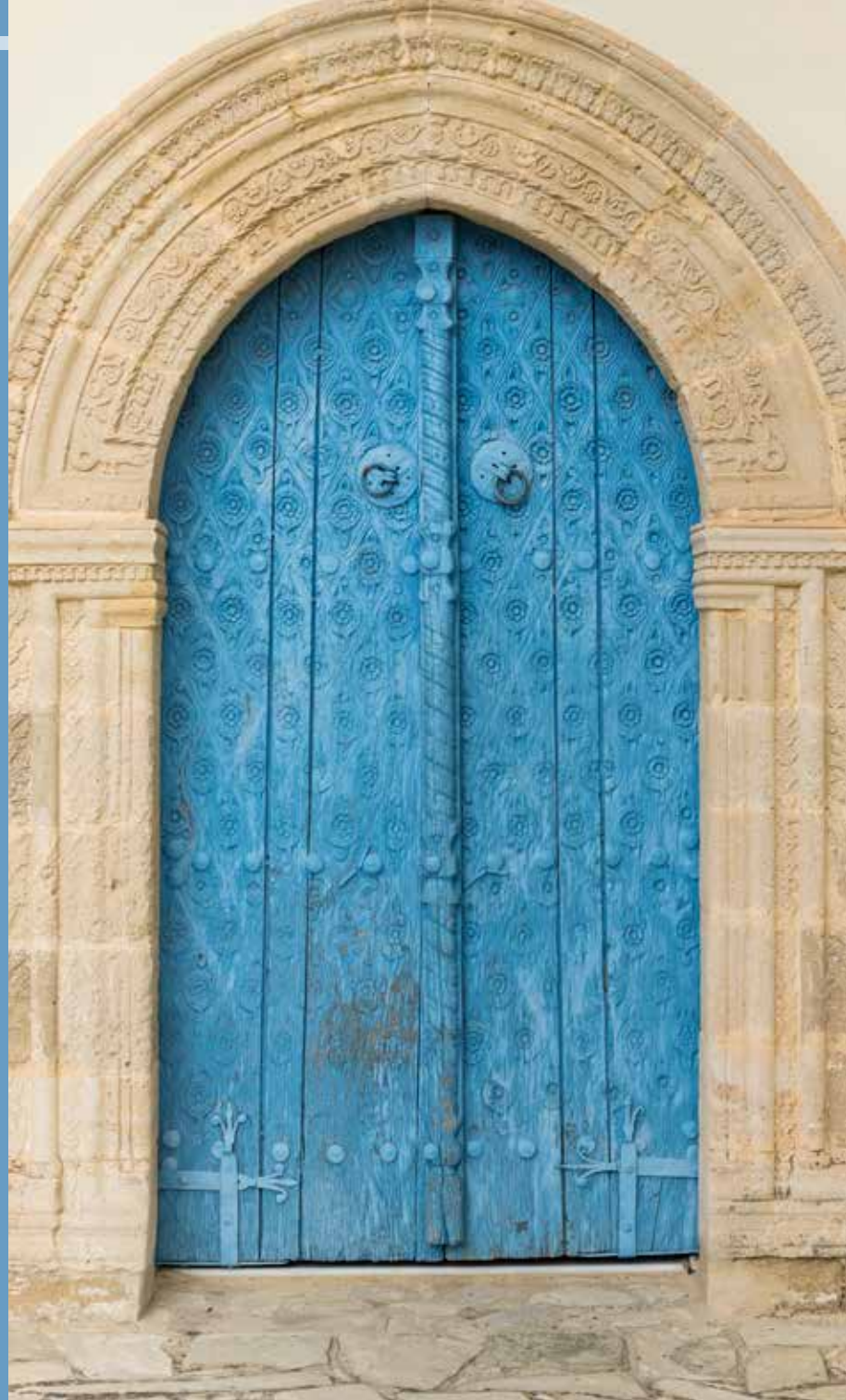

ΘΑ ΧΡΕΙΑΣΤΕΙΤΕ

- Ενημερωτικά έντυπα.
Τόσο ο Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού όσο και οι κοινότητες που περιλαμβάνονται στην περιοχή της Ορεινής Λάρνακας διαθέτουν τουριστικούς χάρτες και πληροφοριακά έντυπα για δραστηριότητες ειδικών ενδιαφερόντων όπως διαδρομές του κρασιού, ποδηλασία, μονοπάτια μελέτης της φύσης κ.α.
- Παπούτσια κατάλληλα για πεζοπορία.
- Καπέλο, γυαλιά ηλίου, αντηλιακή κρέμα.
- Φωτογραφική μηχανή για να «κλειδώσετε» για πάντα τα όμορφα τοπία και τις εμπειρίες σας.
- Κιάλια για την παρατήρηση της πανίδας.
- Κινητό τηλέφωνο, για το ενδεχόμενο ανάγκης επικοινωνίας.
- Γεμάτο ντεπόζιτο βενζίνης στο αυτοκίνητο.
- Αδιάβροχο μπουφάν για τις μέρες του χειμώνα.

ΓΡΑΦΕΙΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Αγία Νάπα
+357 23 721 796

Γερμασόγεια
+357 25 323 211

Κάτω Πάφος
+357 26 930 521

Λάρνακα
+357 24 654 322

Λεμεσός
+357 25 362 756

Λαϊκή Γειτονιά Λευκωσία
+357 22 674 264

Πάφος
+357 26 932 841

Παραλίμνι - Πρωταράς
+357 23 832 865

Πλάτρες
+357 25 421 316

Πόλις
+357 26 322 468

Για περισσότερες χρήσιμες πληροφορίες,
παρακαλούμε επισκεφθείτε την ιστοσελίδα
του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού
www.visitcyprus.com

Αριθμός επειγόντων περιστατικών: 112

Δασικές Πυρκαγιές: 1407

Παραγωγή: Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού
Κείμενα: Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού
Φωτογραφίες: Silvio Augusto Rusmigo,
Σύλλογος Γυναικών Υπαίθρου Λάρνακας
Σχεδιασμός: inbox design consultants
Εκτύπωση: R.P.M. Lithographica Ltd
Ελληνικά: 5260218

CYPRUS TOURISM
ORGANISATION

ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Λεωφ. Λεμεσού 19, 2112 Αγλαντζιά
Τηλ.: +357 22691100 | Φαξ: +357 22331644
E-mail: cytour@visitcyprus.com

Το έντυπο έχει ετοιμαστεί στα πλαίσια του συγχρηματοδοτούμενου προγράμματος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής GRO/SME/16/C/071 "European Destinations of Excellence"

www.cyprus-eden.com